Byke kolkoozuudiigi bolşoviigiin bolgojaa!

Buriaad-Mongoliin

YNEN

BK(b) namiin B-M. mookoom ba B-M. resp. TK bolon yilədh. sido- ... ... IX zildə garça baina.

1933 onii Apreeli 12 nii ədər]

№ 85 (942)

Zakika yne: Sara byriin 2 tek. 50 menge 3 sariin 7 tek. 50 m. 6 sariin 15 tek. 12 sariin 30 tek. Dugaar neezeedin yne 10 menge.

„B-M YNENII" KOROONII AADRIS: Verxneudinsk, ... 19. №N телефоноз: редакторв—244, ... ратора—322.

Kolkoozuudta bolşoviigiin kətələəriigi bekizyylke

...ər manai Buriaad-Mon... respyyblikiin kolkoozçon ...uudiin ankadugaar kural ... Ene kural bolbol Buriaad... ulas dotoroo kolkooz bai... ... tələə temecelein tyykede ... suuriigi ezəlkeni zailaşa...

...kural bol kolkoozuudiin ... tegdərəşə ygei beki ... zailuulan dabakiin arga ... ilnuudiigi dabaza jirese... ...gsan kelekeer yle baran, ...uriaad-Mongoliin respyybli... ...el kotodo cuglaraad bai... ... toskonii erkimiin erkim ...od 300 kyn cuglaraad, ... asal ba kolkooz bol... ...g coliin kereg, sain alda... ...g zabkalan ba baatarligiin ...mən" bolson baina. Ene ... ton gaikamşagtaini juub ... kabariin tariigada bolşovig ... beledkeke kural men bolno, ... kabari—Mən kural bol ... tariaaçanii əmənə ... zoriigiigi azal kereg ... bejelyylen gyicedkekiin ... zyaza əkə kural bolno. ... kedəəgiin toskon nuta... ...ordugaar tabanziliin tyryy... ... tariigada ton ondoo ...gaar orokoo baina. Tiimeç ... ygei, 19 8 onii yjede ... Buriaad-Mongoliin erspyy... ...ariaaçanii malçan əmçiin ... baisan ba tedenii nileed ... kubiin kairalkaar zobolonio ... baisan bolon niudarga... ...əlzəgden çusa makaa ... baisan baika. Iime aza ... bolbol, margaaşa ədəriin ... tələə erkebişə trilvoogo ... tuilda kyrgezel.

... eder manai Buriaad... ...iin respyyblistin kedeegiin ... nutaguud kaişaa bainab? ... respyyblikiin ygeitei dunda ... 65% socialis josonii ... elsen orozo, kamta ... kolkoozuudtai bolson ba 9 ... 30 tukai MSS-dtai bolzo, ... tariaalangiin talmai deere ... traagtaruud jabaza baina. ... kolkoozuud bol, byke tari... ...zaariin 80,6 kubi ezelen ... Nam ba zasag in gazar ... bideniigi maşiina zebseger... ... zarim berkeşeelte ziiyydte ... kolkoozuudt ı yrisenii tusiam... ... keden olon erkim proli... ...udiigi manai kolkoozuudta ... tula ilgeegee.

... bykiii zyiiyyd bolbol caa... ... manai erspyyblikiin kedəə ... akuigi socialis zamaar ... debşyylen bekidkeke keregte ... çukala karagui bolkoni ... ygei ba kolkoozçonii eme... ... zoriigonuudigi tabina. ... bideniii arida baisan zoril... ...bolbol, imagta tariigingaa ... deeşelyylke, ene zilde ... ga. eldeb tərəliin tariigiigi ... saintalgaar kiike, kolkoo... ... emkidkeliin—azakuin ba ... kyçiigi şuud bekizyy... ...ssedingəə zergees niudar... ... korlol kiigçedigi ceberlen ... azalin discipliinigi ergəke ... kolkoozuudiigi ynekeere— ... kolkooz bolgoko, azal... ...əbeer emkidkeke, traagtar ba ... zəbəər keregleke, ga ... sainaar elden keregleke, ... bol manai Buriaad... ... respyyblikyydiin negen ... ba byke kolkoozçonigi ... çadaltai bolgoko—gesen ... manai kolkoozuudiin ... bicee tei baina.

... şine juma zondee jireke ... Tere bolbol, kolkooziigi eser... ... temeceke angiiin daisadiin ... ulamiin kurcadlagiin dunda ... Şine juma bol emçiin ... ezemdelgiin yzel ... temeceke temeceen dunda ... ene yzel sanaligi tede... ... orokoodoo abalcaza ... baika azal. Iime tula kol... ... udaridan kətəlke ke... ... yndeseerenl şinedken sai... ... tyygeeree bol imagta ... bolşoviigiigi nələəg... ... kangakiin kəşee ... tyryç jabasan kolkoo... ...ariguudtai zergeleed ja... ... loodori, zalkuunuud bolon ... bol eeriingəə sain sed... ... şudarguu kedəlmə... ... abadag baika juma. ... tyryy kolkoozuudta ... niodaad, kolkoozlin niur ... bolkoo beledkese baisan

niudargaçuud ba korlol kiigçed yzegdeze bolono.

Ene bykiiinyyd bolbol kolkooz bygediigi bolşoviigi n nələəgəər kangaka, şine ilaltiin tələə kolkooziin idebkiten bykeniigi nigtalan elsyylze niudargaçuud ba korto karşa nələətei eris tes temeceke temecelde zagsaaka tukai onco çukala zoriigiigi tuiliin kurcaar tabika josotoi.

Kolkooziin kedelgeen bol şine baidaliigi emkidkegçe keden olon kynyydiigi kemyyzyylen oloçoruul laa, Kolkooz bykende idebkiten bii. Byri muuç kolkoozuudaas nam ba soveed zasagiin kereglin tələə oroldozo jabagçad oldono. Gebeç ene idebkiteniigi mededeg karadag ygei, tedendei jabuulka josotoi kedəlmərini jabuulagdadag ygei ba tyyniigi usa terliin talaar kemyyzyyldeg ygei jabadaluud zagsaasaa baidag, ene kamagiin buzagai ebeçen bolno. Enyyn tukai zişee abça yzebel. Agiin aimagiin Agiin somonii „Delgeriin neremzete arteelde keden olon idebkiten baibaç, tedener kolkooziin yiledberi deere manlailka rooliigi ezemdeze çadaa ygei. Ene arteelda 10 tukai komunistanuud, 30 şakam komsomoolcuud baibaç udaarnig komunistla ba komsomoolçuud ygei şakam, ilangujaa komsomooliini yyriin kedəlməri jabadag ygei, nam ba zasagiin zygees odoo yjede tabigdaza bykii onco çukala zoriigonuudiigi mededeg ygei gariin taamagaar sokoor jabadag baina. Komsomooliin yyriin sekritaari ystaav pragraamaaç mededeg ygei, BK(b) Namiin 17 dugaar konpreence, BK(b) Namiin TK ba AKZ iin ianvaaride kamtarsan pleenymiin ba BK(b) Namiin Burmozkomiin ba Burmoz KK-iin fvraali sarada kamtarsan pleenymiin togtoo-luudiigi eesediingee cuglaan deere zəbləen kelceze əmizaa ygei, nam komsomooliin bolbosorolligi jabuuldag ygei, namiin yyriin zygees komsomooliin kedəlmərte josotoi tusalamza kyrgedeg ygei g.m. zigsyyritei dutamag zyiiyyd olon baina. Ene arteeliin yiledberide komunistanar ba komsomoolçuud eesediingee manlailka rooliigi lleryylen gargaza çadaa ygei gebel zokino. Tarilgada jabaka moridonii amaruulan ideelyylegdeeb edii, brigaadiini yiledberiin təsəb zokioogdoo ygei, maliin şine tel keldeze ykesen uçar baika ba bişeç faagtanuud olon baika. „Delgeriin" arteeli bol nam komsomooliin toogoor Agiin aimag deere erkim suuri ezelke şakuu bolboç, bodoto kedəlmeriin talaar abaşa ygei muu baiza baina.

Nek. Staalinaas keleseni bol „kolkoozuud bol, socialis majagtai azakuin bolko tula kerbee tedeniigi oroilozo baigçad ynekeeree kubiskalçad, bolşoviiguud, komunistanuud baibal ubl kolkooziin azakuin baiguulaltada erkim zişee „yzyylen çadana" gesen baina. Ken idebkiteniigi emkidkese çadana, tedende tyşeglen kedəlmerilke, uul kolkooziin əmənə baigaa todorkoi zoriigiigi erkebişe gyicedkekiin tələə tedenertei kamtaran temeceze çadanab tere bol kubiskalça, bolşovig, komunista men. Men edener bol niite aradiigi kolkooz ba kolkoozçondo koro kyrgəçe niudargaçuud ba oportunistanuudtai kair gam ygei temeckiin zamaar kemyyzyylze çadaka josotoi. Gadana zarim kolkoozuudta niudargaçuud şurgan orood, kynii karakada aikabtar ynetei, kentelç agsaşa ygei kedəlmerlçen mete keldəke baisan uçar karuuldag, edener bol ynendee koro syid kiize baisan baika. Enyynii tukai keden olon faagtanuud manai „Ynen" sonindo tolilogdoson baika. (Aga-Kangiliin „Aavgusta 1" arteel ba busad).

Idebkiteniigi elsyylen zagsaaka ene bol tariigiin kampaaniigi amzaka jabadal men, ene bol kolkoozuudta azaliin disciplinigi bekizyylke, niudargaçuudiin korloloo tusalagçad, samuu zabkai jabadaltan, zalkuu kolroigud, zəbiin kulagaiçad ba zeeridee ezegyigeer kandagçadta eris zangaa çokico eke josotoi.

Idebkiteniigi elsyylen zagsaaka ba tedeneertei kedəlmerilke—ene bol ilalta men.

Tiin namiin emki bykenii zoriligo bol,—kolkoozçon—idebkitentei yrgelze kedəlmeri jabuulka, udaarniguudiin toogi olosoruulka, tedeniigi kemyyzyylke, kolkooziin olonkiiin tələə temeceke uçartai. Zygeer „Kolkoozuudta olonkiin tələə temecekedee, imagtai kolkoozdo esergyy etegeed niudargaçuudiin syyltei temeceke josotoi.

Nam ygei idebkiteniigi bii bolgokodoo joson tediigeer tedeniigi pravleeniingaa dergede cugluulka bişe, karin tedeniigi ədər byri ba cag byride kolkoozoo ergəke, kedəlmeriingəə çanariigi saizaruulkiin tələə niudargaçuudiigi esergyycen, kulagaiçaniigi esergyycen koroion syidkegçediigi esergyycen, loodori zalkuunuudiigi esergyycen, abka idekiin kolnoos temecegçe kəmokolnuudiigi esergyycen, kolkooziin ba proliitaari ulasiin taliigi zərçen esergyycegçedtei eris temeceklin tələə zagcaka josotoi.

(L. Kaganoovlç)

Uçar iime tula, uul bolşoviigiin nələəgi kaldaan abça çadasan kolkoozuud bol, yldeze geegdeze jabagçadaa emkidken abak, tariigiin kampaaniiin təsəbiigi cag bolzortoni dyyren gyicedkeke, erkim sain urgaciigi kuriaaza abka gesen nek. Staalinii zaabariaar əşəə nege alkam uragşaa dabkin byke kolkoozçoniigi çanga çadaltad bolgono.

ӨCӨGDӨR TӨMӨR ZAMIIN KLYYBTE

Aqreeli 11-nii oroin 6 cagta Deede-Yde kotiin temer zamiin klyyb teişe 3 avtomobiilnuud amiaa abka çələə ygeigeer karailldan, Respyyblikiin kolkoozçonudaarniguudiin ankadugaar kuraliin tələələgçedigi zəəne. Temer zamiin klyybiin gazaa taldani Maarks. Leenin, Staalin gurbanii tuiliin tomo dyrenyyd kadaatal, „Bygede kolkoozçodiigi çanga çadaltan bolgoja", „Kolkoozuudi gi ynekeeree, bolşoviigiin kolkooz bolgoja", „Respyyblikiin kolkoozçon-udaarniguudiin kuraliin, tələələgçedte bajariigi kyrgeja!" g.m. uriaa loozonguud kojor dabkar klyybiin niuuratai talada zai zabsar ygei niaadaatai.

Kuraliin tələələgçed cubarasaar klyybte orono Klyybiin dotor janza byriin uriaa loozon, diagraam, 3 zuraguud ba voozdinuudiin dyrenyyd jalagaizan tob todorkoigoor karagdana.

Sonin biçegyyd, nom debteryyd ba bişe zyilyydiigi tələələgçedte kubaaza əgənə, keegenç, zaluuç, eregtelç, emegtelç tələələgçed bajartai meşemelzen abacagaana. Tələələgçed kuraliinga neegdeke zaalda orozo ekilbe. Kegzəniin duun tasaldaa ygei nergin duugarça baikiin zuura tələələgçed ba kotiin kedəlmeriçen-udaarniguud zaal dyyrtel orozo, suurinuudaa ezelen suuba.

Baid geedle, ulaan ceregyyd, kotiin yiledberiin oronii kedəlmeriçed „Kolkoozço-udaarniguudiin ankadugaar kural mandag!", „socialis pooliin udaarniguudta kaluun pajariigi kyrgenemdi!" g.m. bardam çanga abiaanuud udaa udaaguur garça „ura!" geze kaşkaraldan baiba. Tələələgçed nergiitele aligaa taşana, kegzemiin abiaan tasaldana ygei.

BMASSS-iin Təbiin Gyicedkeke Komiteedin tyryylegçe nek. B. Dabaagiin sceene deere garan jirgitele, zaal dyyren suugçad nergitelee aligaa taşaldan, coblon sonor, bajartai kekiyyn suuna.

Nek. Dabaagiin keleseni Nen tyryynee Buriaad-Mongoliin erspyyblikiin TGK-iin prezidymiin daalgabariaar, ende cuglaraad baigaa olon socialis pooliin udaarniguud ba ene udaarniguudiigi ugtaza baigaa kotiin yiledberiin oronii kedəlmeriçen-udaarniguudta kaluun bajariigi kyrgenem.

—Aliga taşalgan, kuur kegzemiin duun udatalaa yrgelzelbe.

Nek. Dabaagiin caaşaa ekileltiin ygede orozo.

—Feraali sarada bolson Bykekolbootiin kolkoozçon -udaarniguudiin snkadugaar kural ba sajakan bolson Zyyn-Sibiir kizaariin kolkoozçon-udaarniguudiin kural bolbol manai kedeegiin azakuigi socialis zamaar debzyylke ba mənəə kabariin tariigigi daçalakil josoor engergəke tukai bolşovig prograam əgəsen baina.

Manai B-M Respyyblikiin kolkoozçon gabsagaiçuudiin ankadugaar kural ba tere, bide nerees tyryyçiin 5 zil dotoroo byteen gyicedkesen kedəlmeriiyyd ba koldugaar tabanzil dotoroo asakulgaa bekisyylen debsyylkiin bolşoviig anaaliiza əgen zaaka zoriigotoi baina.

Bidenii zoriigo bol, manai namiin erkim udaridagça nek. Staalinaas kelesen:

Kolkoozçoniigi çanga çadaltan bolgoko ba asa yiledberiiingee byteeciin çanariigi deeşelyylen saizaruulka gesen iime baina, Bidener bol, kolkoozçon bykenii angiiin seremziigi deere ergen korlon sy dkegçe niudargaçuud lama nojodiigi şuud ceberlen kaiaza, kolkoozoo azakui emkidke liin ulas teriin talaar bekizyylke. kabariin tariigiigi bolşovig josoor engergəke, socialis mal azaiigi deeşelyylke iimenyyd gol loozongodiigi uridaa tabiza kedəlmerilke josotoi.

Ilaltiigi udaridagça manai komunis nam ba bidenii socialis pooliin aguu jike maastir nek Staaliin mandatugai! (Aliga taşalgan ba kegzem tataba).

Neker Dabaagiin, —Nekedaa! BM. TGK iin daalgabariaar BM respyyblikiin kolkoozçon—udaarniguudiin ankadugaar kuraliigi neegdesen deere toolnom, (Aliga taşan kegzem duugarba)

Kuraliin prezidyymde nek. nek Doobril, Jeraaanov, Dorziin, Dabaagiin, Moskoliaov, Morkiizov. Mynkoojev, Metelloov Kyynde, Pryytski, Çimedyyn, Kijaaşko, Ivanoov,Syyşçenke, Şirabon, Nikitirov: Budiin „ulaan cereg) Nezamygtdinov—Alair, Badmiin Bargasan, Moskviitin—Bookon, Dondogiin—D-Yde Cereeteriin—Ç-Yde Şgyykin—Zakaamin, Ulaadain, Mynkiin, Kalaaşnikov, Sanzaanii Selenge), Poleenvin. Dariinova Cerenii (Selenge), Leebidiiv gegçediigi aliga taşan kegzemiin dooro songobo.

Mən Mandaadiin komiise ba redaagciin komunisigi songobo Enyynii syyleer zəbləke keregyydee sonoskobo.

1) Bykekolbootiin ba kizaariin kolkoosç n udaarniguudiin kural den ba 1933 onii kabariin taril ga ba mal azaiigi deeşelyylke tukai iledkelde nek. Jarbaanov Enyyniigi negen duugaar kyleeze abasanii syylde bajariin yge kelegçed 1. BK(b) N-iin kizkom ba KZ K-iin zygees men GK-iin tyryylegçiin orolegçe nek. Doobrii.

2. Bur Morito ceregiin poolkoos nek. Budiin.

3. Barremzavoodoos yyreevlç.

4. Temer zamiin kedəlmeriçenees nek. Jaakov,

5. osoviakiimaas nek. Peşkoov

6. Peoneeraas psoneer Pyrve.

Iigeed ydeşiin kural dyyrçe, syyldeni uran saikanii zyil bolbo.

„3 kuraluudta jabaza jikeken surguulitai bolzo jabanam"

Bookonii aimagiin „Mai 1„ komnunaas respyyblikiin kolkoozçon-udaarniguudiin kuralda jiresen tələələgçə nek. Moskviitinii jarikani.

Bi bol, erdem nomç medeke ygei kynbi, tiigebeç eəriingəə jabadal ba komuuniingaa jaaza azalaa jabuulza baisan tukai medekiingee tediigeer kedii yge keleze egesəb.

Manai Sloboodiin tuskanii „Main Negen" geze kedəə azaliin ko muuna bol 1928 ondo togtosor juma. Tyryyçiingee zilde 60 ga. eldeb tərəliin tariiga kiigeed, tyyniigi 30 ga. tariaaz abka seneg bolbol mendertə cokluulza orkison ba mən caadtani 30 ga. tariaamnai

Nəkər Moskviitin.

jikeken gemteegdeen. Iigeed baikada idekeç tariaa ygei şakuu bolood baikadamnai,ulasiin zygees bidenerte talka tariaanii tuslamza jikeer egçə, manaiigi kel deeremnei gargaza abaa geiçe.

Bidener 1929 ondo 150 ga. tariiga kiigeesəmdi. 1982 ondo 640 ga tariaa tarisan baigaad tyyniigee cag bolzortoni kuriaaza abasan ba tariaabelenkeliingee təsəbiigi dyyren gyicedkesen baina. Ene tariigiin gazaraar zagdasan bolzortoni dyyren gyicedkesen bainabdi.

Bidener kooson toogiin koinoos karaiidakaa bolioobdi, mənəə manai Mən bol ba zasagiin gazaraas keleseni: imagta tariigingaa urgaciigi deeşelyylkiin tələə tedeneeree bol tabika josotoi geesen,-ene zailaşa ygei zeb. Enyyniigi erkebişə bejelyylkiin tələə kamag kyçe çadalaa tabikabdi.

Manaikin mənəə zilde tariaaniigaa gazariin geegteriin toogi olon bolgoko gee ygeibdi, engeregçe

1932 ondo tarisan 640 ga. tariigaal kiikebdi. Mənəə bidener imagta tariigingaa urgaciigi deeşelyylkiin koinoos temecekebdi, mənəə zilde 5 poolido selgyylen tarika abadaliigi erkebişə jabuulkamnai. Tariigimnai yrisenii zasa 100% baiguulagdaa. Brigaadamnai emkidkegdee. Maşiina zedsegemnei betsen, brigaadtaa tuşaagdaza gəəə.

Manai dutamag zyil gekede, byke toocoo byridkeliin kedəlmeri muu, geşyydiin abasan juumanii toocoo tere doroo garadag ygei, 2 sara əngərsən koino garagagdaa, enyynçelen komunaarnuudiin azalta ederiigi temdeleke jabadal tasaldaltai. Manai zarim komunaarnuud arki uudag, progyyl kiidag, kulagaiç kiideg kyn baisan, tiigeed bidener, zasagiin gazariin syyiçiin dekreediin yndeseer kemzeenyydiigi abanabdi, komuunaas gargaka şiraaf açaka, syydte əkə g.m. kemzeenyydiigi abadag bolood bainabdi. Ene jike sain, ene togtooliin todo sonor ba zəb gedegni jaaka arga ygei geze kelekeer bainab. Bi enyyniigi, biç tiigeze kelsen baijaaladagab.

Bi eəriingəə tukai kelekemni, bi tereseer 44 nasatalb. 1928 ondo ene „Main Negen" komunnada oroosombi, kotondo 11 amin kyn baidagabdi, tyynii 4 kymnei azal kiize çadadag 1932 ondo kiize oloson azalta ədəri manai 1500. Bi gancaaraa 490 azalta ədər abaab, 1932 onii olzo urgaciin kubiaaasaa jaarica 13 ceentnir şiniice 60 kilo, jaçmeen 12 ceent., kartoofel, 11 ceentnir, proos 3,5 ceentnir avioos 1,30 ceent. qreeçi 90 kilo kamta 61 ceentnir tariaa abasan bainab. Ene talkamnai kezeedeeç ideze elbeg kyrkedee.

Bi komuunadaa orosonoosoo koişo 5 dakin şagnal abaab, tyynii 4 şagnaliini kolkoozoosoo, 1 şagnaliigi aimagiin kolkoozçon-udaarniguudiin kuralaas 110 tekeriigiin bəə abasan bainab.

Mənəə kizagaariin kolkoozçon-udaarniguudiin kuralda oçood jireeb.

— Erdem nom ygelç bol, nileen jike surguulitai bolzo jabanam, iigeed 3 daki kuralda jireed baikadaa mini cedkelde jikeken busalgaatai baina, ene 3 jike kuralnuud bol erdem nom ygei minii bejede tuiliin tomo surguuli zailaşa ygei bolno. Zygeer kedii erdem nom ygelç bol, komuunadaa oçokodoo bişə kedeiingəə dunda, yzesen, karasan, duulasan, surasan zyilyydee bygedelnl keleze ekəb. Komuunii-

ngaa zəəriigi əskəkə, komunaanuudingaa azaliin discipliinii, gangakaka tukai bykii kyçe kəşeəe tabiza kəlkəb geze ceke sanaad jabanab.

Kaanta karkis zasagiin yjede, tooloşo ygei olon zobolonguudiigi edleze jabasanaa, mənəə sajaşagaa josotoi zəb karagiigaa oloobdi, ynekeere sainaar aza suudag boloobdi, enyynii tula soveed zasag ba komunis namda spasiibo geze kelkees ondo juuç kelekee sanana ygeib.

Ondooç juuma sanagdana ygei.

Tarilgada kezeeç garaka bol belen

(Kuraliin tələələgçə Blozeevkiin jarikani) (Aga)

Agiin aimagiin duldurgiin suurinii „Seejetii" geze kedəə azaliin komuuna bol aimag dotoroo erkim kolkoozuudiin negen bolno.

Ene komuna bol mai azaltai bolboç tyynii kazuugaar tariaan azaliigi jike erkileldeze azal

Əngərsən zilde 250 gaa tailga kiisen ba tyynees urgaciigi saan abasan baina.

—Manai komuuna bol —gabşagai Blazeebskiin jariaagaa yrgelzilekeni—gyreniigi zygees egtsen daabrinuudiigi zilees zilde dutuu ygei cag bolzor dotoroni gyiced dyyrgedeg baina. 1932 onii tariaanii beledkeligi bolzortoni gyicedkesen baina. Bişe gyrenii beledkelyyd cem gyicedkegdesen ba dotoriin emkidkel sain bolon aduu morid targanuud, azaliin zebsegyyd zasabarilagdasan, kabariin tariigada ertees beledkeze çadasan baikadamnai aimagiin zygees „tanai komuna respyyblikiin kolkoozçod—udaarniguudiin ankadugaar kuralda negə tələələgçiigi ilgeeke bolbo" geze yniken medeecesen baina.

—Tere medee abakadaa bide bol kedəlmeriee ulam çangadkaza, tariigiin beledkeligi byri kurdadkasan bainabdi.

Ene ziliin kabariin tariigada ogoroodiin tariigatai kamta 290 ga tarika təsəbtei tula, tyyndee keregledeke yrisenii kereigiini cem beledkesen bainabdi, gebel: şiniice —120 ceentner jaaraca—66 centner ovioos 102 ceent. griçyyke 30 ceent. ba jaçmeen—2,4 ceent. ba ara orooo kamta 320,4 ceentner yrise baiguulaza gyiced ceberleed kadagalkaar baina.

Tariigiin brigaadanuudiigi emkidkeze byke maşiina zebsegyyd ba unaagiin kyçen tariigiin gaza ba tegşe kubaaza bekizyylen ekəər yle baran tus brigaada duud bol koorondoo socialis me ... geree biçegyydiigi baiguulsan baina.

—Respyyblikiigiin kolkoozçod

udarniguudiin kuralda tələəlegçiin ilgeekiin urid,"suurin dotoroo kabariin tariigada jamar beledkeltei baisaniigi byridken kelceklin uçaraa somonii kolkoozçod-udaarniguudiin kui kural tatasan bainabdi.

Gadana manai komuuna maartiin 26 ədər tariigiin talmai deere jamar belekeltei baisanii tukai yzelgiin garalga kiisəmnei somonii emkinyyd ba somonii udaarniguudiin kui kural bol erkim sain geze tooloson baina.

—Iimede biden bol kezeeç aa riigiin socialis talmaida garaka.

Nəkər Blozeevskiin

belen bolood bainamdi.

Caaşani keden yge dotoriin emkidkel tukai keleke bol byke kedəlmeriee tərəl tərəleer iigaza alskai brigaadanuudiigi baiguulan gyicedkelyylesen ba niudarganii təgşelkel, azaldaa ezegyi kandaka jabadaluud cem usadkagdasan baina.

„Ken kedəlmerilenəb tere bol ama abka, ken kedəlmerilekine geigeb tere bol juuç abka ygei" gesen zaabariigi bodoto keregdeere bejelyylegded baina.

Ene ziliin olzo ba urgaciin kubaadaa geşyyn byride 3 3 kilogram tariaa kyrtesen baina.

Manai komuuniin dunda eceen bişe angiiin daisad şurga za orood komuuniin niitiin zeeriigi kulagailan korlokoor zabdaza baisaniigi keen kajaza ceberlesen bainabdi geed dyyrgebe.

D. D.

Kolkoozçod—gabşagaiçuudiin kizaariin cuglaanii zygees Zyyn Sibiiriin byke kolkoozçod ba emçiin azaltanda kandasan biçeg

KYNDETE NOKOD AA!

Zyyn Sibiiriin azalçan tariaaçadaar tuilagdasan zam nilieen jikeç ba kyndeç baisan şuu. Niudargaçuudta kedelmerileke cag eglee ederiin tula aika cag, olonkinii açag olzo bagatai zoblonto kedelmeritei emçiin azalalgiin cag ketedee unaba.

Zyyn Sibiiriin kizaariin ten kagacaas olonki tariaaçan azalçad kuuçanii namag baidalaas kagacaza, kuuçan zamaa kajaza şine baidalaar kolkooziin gurimaar baika bolsoi.

Ene şine baidal bol daisadaa eris temeceze ilasanii açaar bolbo. Oktiaabriiin kubiskal bol kapitalistanuudaas faabrig zavooduudiigi, pomeşçiguudaas gazariigi boliaan abça kedelmeriçed ba tariaaçadta egesen. Çusan gorikon tyimeriin galaar, 1917 onii oktiaabrida aldasanaa bucaakiigi kapitalistanuud ba generaluud turşasan belei. Urda zygees baruunteegees koito zygees ba zyyn zygees kariiin ulasuudiin ba caganii generaaluudiin ketelberi doro yi tymen cereg nebçiin oroson şuu. Çeko slovaaguud francuuzuud, aanglinkid, esseryyd japooniikid, itaaliinkid, ameerikaancanuud.

—Keç atagai kolçaagiin reaagciin kara zilyydte manai kizaariin koto ba toskon suurinuudta ezerkee ygelçuud bii juumuu! Caganii generaalnuud ba atamaan Semoonovton ba krasilinnikovuud meteçyyd kuuçanii josiigi bucaakiin tula nileed turşazai. Tedenereer keden olon toskonuud manai gazaraas ygei bolgon arçagdasan geeçeb, kedii tooto manai ecegener, aka dyyner, ekeneryyd ba kyygedyyd aluuraçadiin garaar ygei kiigdesen geeçeb!

Bide bol zaluu zeblelte ulasaa kamagaalakiin tula ebçyygeeree zagcasan beleibdi. Şçetiikinii, deedyyşki kalarandaşviili, Zveerevin, Byyrloviin, Şilovin ba biçeç partizaan otriaaduudta ulaan gvaardiin ba ulaan ceregiin zergende kedelmeriçen angi ba komuunis namiin ketelberi doro bide bol geşkem byriin gazariin tula temeceze manai oronii gazaraas, interveenceer dobolon orogçodiigi keen gargaza, cagaan gvaardiin generaalnuudiin otiaaduudiigi ygei kiize amagalan baiguulaltada oroson bainabdi.

Şine tere baiguulagdaba. Imperialismiin ba erketenii daisnuudiin yjede sandargagdasan faabrig zavooduudiigi sebigdeze, kaanta orosto medegdee ygeigees baitagal tyynii zyydendeç oroo ygei baisan. Şine yiledberi azal, şine faabrig zavooduud, şine zain galiin staancanuud baridazai. Kedee toskonii dyri kubilgagdazai. Kedee azaliigi kegzeekiin talaar Leeninii zaasan gancakan zam bolko kolkooz baiguulaltiin şugam zeb baisaniigi bide byrin ategebei. Bide bol kolkooziin guroan kabariigi engergesen dainabdi. Ene zilyydte gol sanalaa kolkooziigi baiguulka tyyn de ygeitei dunda çadaltanii tariaaçadiin jikenkiigi elesyylke, gazariigi ali bolko jiker kakalaka teeşe kycee kanduulagdasan baina. Endeç menle jikenyyd ilaltada kyreze çadababdi.

Şine joson bol azalçan tariaaçan bidende jamar tusa yzyylseniigi zişee deere karuulkada kilbar baina.

Ysooliin rajoonii kolmuuşino geze toskon bol ene metiin olon tooto Pokrocvkonuud, Berezoovkonuud, Vozneseenskenyydaas jyygeereeç ilgagdaka ygei jeriin Sibiiriin toskon baisan belei. Ene bol 1916 ondo jamar baisam? Tere yjede 15 batraag, 27 ygeitei 68 dunda çadaliin ba 9 niudargaçuudtai 49 byle baisaan. Zuunii jysen byleni tarilga ogto ygei jadaran baidag belei. Bykii byliin gurbanii nege kubini ne e gegtaar ba ton jikeni derben gegtaar tarilga belei. Tiikedeeç usanaas kvaasta oroko zergeer zobozo baidag belei. Tiikedeni jike bişe beleg niudargaçuud ba çanga çadaltan eesediingee garta bykii tarilgiin 40% şakamiigi ezemdeze baisan. Enyyn deerees ygeiteinyyd ba dunda çadaltan ede nu dargaçuudta kedelmeriledeg baisan ile beze.

Menee tere kolmuuşino toskon jamar bolood bainab?

Menee tere toskondo kojor kolkooz baina. Batraaguud, ygeiteiner ygei bolzo, kolkooz dotoroo dunda çabaltantai adli bolzo tedener bol niudargaçuudta bişe eesedtee, nilte belgemcee kedelmerileze baina. Kerbee 1916 ondo bykii toskondo nege temer anzasa nege kadaka maşiina, kojor kiiskeke maşiina, nege synii maşinatai baisan bol menee ene toskon ondoo yzegdeltegeer karagdaza baika jum. Kolkoozuudai 40 anzasatai, 19 tarika maş inatai, 14 kadaka maşiinatai, MTS-iin zygees traagtornuudiin tuslamzaar tarilgiingaa gazariigi kalagdag baina.

Igeze kolmuuşino toskon kubilazai. Igeze ede kedii zilyydte baiguulagdasan 5000 kolkoozuud Zyyn Sibiiri kizaariin olon toskon somonuudiin dyriigi kubilgaba.

Baga jasatanii rajoonuudiin zyse kerken kubilasaniigi karagtii. Buriaad oro iigi karaja. Buriaad oron bol kaanta zasagiin çinoovniguud, jamar baisanuni kendeç ile beze, jamarç atigai argaar buriaad zoniigi kaanta zasagiin çinoovniguud, kypeecyyd ba nutagiin nojod niudargaçuudiin melzegdedegtii kende medegdee ygeisem. Tedener bol buriaad zoniigi zoriuu.alan karankigaar bailgaza, erdem bolbosorol ygei ba koino geegdesen azal kiigçedigi melzekede kilbor bailgakiin tula lama beenyydiin manaruulalgada tusa kyrgedeg belei. Kaanta zasagiin yjede buriaad zon ygeireze ba yre tasaldaka baidalda kyreze baisan şuu. Kamnigad, tofalaaruud, jeniseinkid bolon busanarç menle syideze baisan belei.

Menee jamar boloob? Manai namaar bejelyylegdeze baigaa Leeninii yndesenii bodolgiin jabuulalga bol urida cag baragdaza baisan baga jasatan zon eesediingee kozomdoson baidaliigi usadkaza urda jabagçadiin zergende oroko baidalda kyrgebe. Buriaad Mongoliin respyybligte ygeitei ba dunda çadaltan azaltanai 65% 1300 kolkoozuudta elesen kamtarba. 14 MTS-ud ba 20 ilyytei ebese kadaka maşiinniin staancanuud togtoogdoson baina. Nyrdeçed suu rizaka baidalda orozo baina, biçeg meddeke ba, urdakitai jabaç ziş zee bolkoor bişe şine baidaliigi bolboson josoor zokioogçod bolzo baina.

Kojor gurban ziliin yjede Zyyn sibiiriin toskonuudta kariiin ulasaas oruulagdasan traagtor gee gaikaltai juuma yzekejee jiredegee nøked-kolkoozçon sanana bezete.

Tiime baisaar tede ten 2-3 zil bolzoi manai kolkoozuudiin tariaanii talmai ceere, gaikagdakaaç bolizo, 3000 tukai tr iagtornuud kedelmerileze baina. Bidenii jereltei baidal zokiooko jabada da 56 MTS nuud kyrgeze baika ba tedeni niuurta zebken kedelmerçedtei bolbodo. Traagtarnuud kedee toskonuudta manai soveed zavoodnuudaas kylgeke bolzoi. Øeree kajadag kadaka maşiina ton sajakan yjede ton deede kemzeenii onisoruulgata kuriaalgiin maşiinada yzegdedeg belei. Menee MTS-ud bol manai tariaanii talmainuudiin urgaciin yrzigi boolto kiilgeteigeer kadaadag maşiinaar kuriaaka bolzoi. Bidentii kyrşelen baigaa sovkoozuudta kadalga ba cokilgiin kedelmeriigi kamtadkan dyyrgedeg zuugaad kambaain maşinuud kedelmerilyyleze baina. Bişe negen kojor zilees ede kambaain maşiinanuud manai kolkoozuudiin talmainuudta kedelmerilek bolno.

Eces syylde, kojor gurban ziliin yjede „batraag" gedeg yge manaida nileed delger baisan şuu. Batraag bol niudarganda niurgaa cag yrgelzi nugalsan, enke talkaar kuiç n camca ymedeer kynde kedelmeri kiize gedese yleskelen nuudaa malaas muu baidalda baidag josooroo azalçan kynyydiigi keledeg jum. Tiime kynyydiigi niudargaçuud kynii toondo tooloodog ygei belei! Ygeiteiner jamar sani? Duuda çadaltanii olonkid jamar sam? Ken yni zeelijee bygiek in tula eeriingee ton ynetei cagiigi niudargan i gazar deere kedelmerilooze caasaa dakin jadarka baidalda oron ygei baidag belei? Tiimenyyd olon baidag asan!

Bidener eesediingee ene cuglaan deere uridani jamar baisan ba menee jamar baisanii tukai nileed olon kolkoozçodiin yge şagnababdi. Tedener bol olon jile ilaltada kyresenee jariza ege be. Balantiinskii rajoonii Dauuriin toskonii soveediin „Iskra" geze kolkoozoos Protiliicin Feoodor Andrieejeviçi kelekedee, kubiskalaas urida tere bol juuç ygei araikan byliingee kool tezeeze baidag aaçala menee ebegenç nasatai bol kolkooztoo 444 azalta, eder kedelmerilebe, tyynii byleneri azalta eder ingee toocoondo gancagal.an şinit eer 240 pyydigi, busa oroosoor, basa oveosoor abasanaa keleze egebe, kolkooziin azaliin tusanii egeel ene baina. Ydtarnigiin kedelmeriiin dyntini ene bolno, Kaanskii rajoonii Nikolaajevka geze toskonii kolkoozoos ydaarnig geroi Daniliin Mikaila Konstantiinoviiçi azalta ederyydiingee toocoondo 550 pyyd tariaa abasan baina. Udaarnigaar azal kiisenügee açaar eeriingee amidaraliin baidaliigi saizaruulza çadasan geroinuud menai kolkoozuudta olon şuu.

Kolkoozuudiigi bolşoviig kolkoozçodiigi çanga çadaltai bolgokobdi

Karan getele negedygeer taban ziliin tereb kedelmeriçed ba azal çan tariaaçadaar 4 zilde gyicedken engergegdebe. Zyyn Sibiir Kizaar togtosoor tedeken gurban zil engerebe. Manai komunis namiin, manai udaridagça neker Staalinii, manai zeblelte zasagiin ketelberi doro Leeninii zaabariar jabaza bide bol niudargaçuudiigi buta cokibo, tedenii melzeke argiin yndesiigi ygei bolgon salgaba, kolkoozuudiigi baiguulba. Menee cagta kolkooz dotoroo ynen sedkileeree kedelmerileze baisan urdiin batraagiigi bujuu ygeiteigii amidaraliin baidaliigi dunda çadal tai kynees ilgaka arga ygei bolnabdi.

Menee manai emene manai udaridagça ba bagşa, manai erkim ydaarnig nek. Staalin şine tabisan ..... bekii oroin cagaa bykii kolkoozçodiigi dunda çadaltan bişe enyynde menee kyresen bainab di—çanga çadaltan zergende oruulka gesen baina. Byke kolkoozçodiin tulaa erkim kolkoozçod — ydaarni guudiin teleelegçediin cuglaan bol eesediingee doroo bişeg nek. Staalinii ene zaabariigi jaaza bodoto kereg deere bejelyylkiin zam zaasan baina. Ene urtaaliin biçeg bol manai daiçalakii programma men, bide tyyniigi saişaaza, tyygeer zaagdasan bykiigi, şine toskonii erkim teleelegçediin juu gyi cedkekii uriaalasan bykiigi erkim sainaar dyyrgekejee bejee ujalgalnabdi.

Bidenii garta bygede baina gebel gazar maşiinanuud teregyyten bygede manai ezemdelelgede şuu Tyyneés gadana bidener bol namiin zygees katuuzal saintai bolşovi g ketelberilegçediigi abana. Maşiina traagtariin staancanuudiin ba sovkoozuudiin dergede ulas teriin keltesyyd baiguulagdana. Bide bol, nam, soveed zasag, kedelmeriçed angi biden teeşe sedkeke muugaar tabina geke argaar yzegdebe. Tedenii zygees sanalaa tabilga ba tuslamza zergii gi byrin yzenebdi. Çanga çadaltanii kemzeende oroktin tula nek. Staalinii „kolkoozuudtaa ynen sedkileeree kedelmerileke, traagtaruud ba maşiinanuudaa zeboer keregleke, kedelmeriingee maliigi sainaar açalaka, zeboer gazaraa azallaka, kolkooziin gazariigi kamagalaka" gesen zaabariigi gancala eeriingee byrin dyyrgeke keregtei.

Tedenii baidaliin tula ton karrucalgatai yje bolbo. Oiro cagaa kedii konood tariaanii kecelmeride garaka cag jirebe. Neker Staalinii zaabariin josoor ker zerge sainaar zeboer bidener eesediingee kedelmeriigi şinedkeze çadasanaa ba Byke Kolbootiin kolkoozçod ydaarnigudiin cuglaanii urialiigi kere tyrgen ba oncotoigoor bejelyyleze çadasanaa karuulka cagnai jirebe.

Ene ziliin kabar bol—tonç ondoo kabar şuu!

Zyyn Sibiiriin debiskerte engereeçe ziliinkiees tariaanii talmaigi 200000 gegtaaraar, ilangajaa şinii ziin tarilgaar yrgedkeke manai ba ga bolko jum. Bidenerte nam zasa giin ynd esen erilge — menee ziliin tarilgiin urgaciin yrgelzeliigi 13,5% adagtaa deeşelyylke ke regtei baina. Iime yyrgenyyd bol kengen bişe kereg tula bolşoviigiin temecel ygeigeer jaabaç dyyr geze bolko ygei.

Tiimiin tula manai kizaardaki kolkoozuudta yzegdeke dutuu dun danuudiigi usadkakiin tula bykii sanalaa katuulan tabiza ygei bolgoko teeşe kandaka josotoi.

Yrisenii zasiin oroosiigi byrin baigu manai tyryyşiin ujalga

Bidener urda jabasan 500 kolkoozuudiin teleelegçed, yrisenii zasiigi cem askasan baina. Brigaa nuudaa zasabarilagdaad baina. Kedelmeriin mal kangadagdaad unaagiin koolliin zyil beledkegdeed baina. Manai kizaarta buzagaar syylde şirgyylegdeze jabagçad eceen bişe bii şuu! Tiime kolkoozuud baiza jaagaad zokikob!

Tyryyçiin manai yyrge — yrise nii zasa. Yrisenii zasa askaka yyr giigi nileed olon kolkoozuud gyi cedkee ygei baina. Balagaanskii rajoonii kolkoozuudai keregiin baidal denç muu, tedener bol ula siin emene baisan tariaaniingaa ilyygi ulasta kudaldaka josotoi ujalgaa dyyrgee ygei, odoo kyrte yrisenii zasiigi araikan 16% gyicedkesen baina. Yrisenii zasa beledkeke talaar Çeremkooviin, Ysooliin Sykobyzlinskii ba Zigaa lovskii rajoonuud den kolo urda oroo ygei bailgaar tedener bol eeriingee muu kedelmereer kolordugaar tabanziliin ekin ziliin tarilgiin kampaaniigi unagaakiin ajuul deere baina.

Juunda zarim kolkoozuudta yrisenii zasa beledkeke jabadalda muu baina b?

Uçarani bol teden dotor nek. Staalinii kelesen çelen bolşoviiguud bişe malagalnuud ketelbertlesenees bolno. Uçarani bol tede nekedees ceberlee ygei baisanaas bolno. U ç a r a n i b o l tedener a z a l i i n z a r ç a m togtooko, jabuulalga kiigee ygei, angiin zeremiigi kurcadkaa ygei, niitiin zeeriigi kamagalaaldag ygeiges bolno. Uçarani bol tedener niudargaçuud, zyyligyyd, kulagai çad, loodorinuud, zadagairagçad ba arkinçadta eeriingee karmaanda orokiin ba keseelte ygeigeer tariaa byrelgeke baidalda eesediingee kaikaramza ygeigees kyrgesenees bolbo. Enyyni kolno tedener bol ulasiin zygees tedkemze kylieekgiigi naidaza, tiime tuslamza erize baina!

Ene tanai byteke ygei geze Byke Kolbootiin kolkoozçod-udaarnuudiin cuglaan egeel zeb kelezei! Ulasiin karmaanda orokiigi kenç zebşeeke ygei. Bidenerç tyynçelen nam ba zasagiin zygees zaakanç sulidal yzyylke ygeigi erine.

Zişeelkede Çiremkoovskiin rajoonii nileed olon kolkoozuud bol yrisenii zasa baiguulkiin urida tariaagaa kolkoozçodiingoo garta kubaasan jabadalda ken gemtei geeşeb? Øesedee kolkoozçod gemteil Kuuli busaar abasan tariaagaa eesedee bucaaza tarilgiingaa tesebiigi tedener gyicedkeze dyyrgeke josotoi.

Ysooliin rajoonii Fryynziin nerenzete kolkooz bol kolkoozçodos urisaar abka, mikiinee dakin kiidkeke ba soloomoo dakiza cokiko zergeer yriseniigee zasiigi baiguulza çadasan baina şuu. Ene rajoonii ba busaç rajoonuudiin ynente baidaliin josoor kara sambarta gargagdasan olon kolkoozuud juundaç beze yrisenii zasa eesedee beledel ygei kylieeseer baina. Tedener bol tedenii kolkoozuudta yrisenii orooso acaraza egene geze kylieeze bainuu? Tiigdeke ygei şuu.

Menee kyrtele yrisenii zaciigi beledkee ygei kolkoozuudaas bidener bol ken kedelmeri saa'uulsaniigi ken yrisenii orooso ygei bide geke meteer kelegçediigi gynzegligeer karaza yzekiin erilge tabinab i? Kolkoozoor ygei bolgo korgodood baisan niudargaçuud sabotaazçid emkidkegçed, kolkooziigi zyriyylen eeriingee zebsegiin yzyyrigi eesediingee niudargaçuudiigi eesediingee dunda ileryylze gargakan sezeggyi şuu.

Niudargaçuudiin tukaida bidener ondoo ygeitei bainabdi. Kolkoozuudiin teleedeki manai bykii temecelde, ilangajaa tedeniigi emkidkeliin ba azaliin bolon ulas teriin talaar bekiziylke jabadalda bidentei ceke tulaanda ilagdan butargagdasan niudargaçuudiin zygees galzuu eserygycel uçarlag baisan ba tedener tyyniigi ygeisen. Niudargaçuud ba kolkoozuudtai tegi byrin abka keregtei.

Bide Zyyn Sibiiriin kolkooz diin menee 1,400.000 gegtaar rika josotoi tarilgiin 500000 taar şinice tarika josotoi mees tariaanii tereliin ilgaa josoor yrisenii zasa kuriaaka raa gancaç gegtaar şinice raa tarika ygein tula ene gi byrin abka keregtei.

Mecke eeriingee taaktikiigi ba. Enyynii tukai nek. Stalin kedee toskondeki kedelmerçed ygede, tonç mergeer kelegebel: „Menenii niudargaçuud ba tyynii sadad, kedee toskon soveed josodo esergyy ebtenyyd— jikenkidee „nom „ajataikan", „gegeen" janzal nyyd baika jum. Tedenii koozuudaas koluur biderelte tedenyyd bol bejete kolkoo dotor suugaad tende am diin, azaliigi daagçiin, toocoo telegçiin, sekretaar g. m. bişalaaluudiigi daagaad baika tedener bol „kolkooziigi kolko" geze zajaandaaç kelekeşuu. Tedener kolkooziin „baika jum". Ysooliin, Zigaakii, Balagaanskii ba bişeç nuudta tariaanii beledkel jabgiin bodoto keregte ygeiken kon", „ajataikan", „gegeen", taikan" kynyyd mete aadlat nii beledkelde sabotaaza ekesen jabadaluud ygei baisan Egeel menee ali negen kolyrisenii zasa askagdaa ygei mete kolkoozto maşiinaa talaar taraza orkigdoson baazaliin zarçamni muu, malaa roodog, agronoomiin surgzaabariigi bejelyylke kemzegiin keregiigi sabotaazalageze bide soroskodoo—tiimkoozuudta zaabol niudargaçgi bideregtii geke bainabdi.

Niudargaanii bagiigi kuu tyyniigi ajuul ygei bolgokokooziigi bolşoviigiin kolkookangakaar engergeze sain bituuritai yrzeliigi abkiigi batazuulka kereg bol angiin nze ygeigeer jaabaç gyicedkeze bolko ygei geze ceke kiremzelgei. Bidener bol angiiin taniza tedeniigi dailan ilazakiigi juur.aasaç urida kolkooz urinabdi. Enyynde kolbaina.

Niudargan ba tyynii sadad kolkoozuudiigi yrisenii ygeigeer, enyygeer bolkodooriaa ygeigeer orkikiin keregtriuulza bykii keregte jabadal.

Niudargan kelekedee tariaa siin zygees erilge kiike jogeke zuuraa eeree ene yjedriaagaa byrelgeke, yrike, tobyridkeliigi buzagaituulka ba koozçodoos ambaaraar tariaa bolka baina.

Tariaa cokison gazaraar jayzegtii, mikiiniigi ba soloomaltaza yzegtii—kedii tukai so oldoko geeçeb? Naked kootçod, bygediigi şalgaka jatoi, ali bii bykii oroosiigi luulza abka, niudargaçuudiin tedenii tusalagçadiin kulgaitariaa olko, Byke Kolbootiin koozçod—udaarniguudiin cuglaanii urialiigi ba kolkoozçon byri juunaasaç eeriingee kolkoozuud yrisenii saar kangaka tukai sanalaa tabioroildoko ujalgatai gesen zaaçanga çadalalta sanaka keregtei.

Yrisenii zasa kuriaaka baigaana—niudargan ba kulagaiçad nai juuman deere kylibereketon naidabaritai karuulçadiigbiza yrisenii ngee zasiigi kindigalka josotoi. Yrisenii oroosoon gemtene ygei juu geder bykende şalgaka, yriorooso ilgaka (sortirovaalka)mugiigi sain oroosoor solikoregtei. Yrisenii zasiin tariaanarni sain baika josotoi, tere ygeer bide bol yrzeliigi ba bolçadaka ygeibdi, olziigi jikeçadaka ygeibdi, çanga çadaltaiçadaka ygeibdi.

(Yrgelzelni 3 daki niuurt)

Bykii maşiina zebsegee zasabarilaad kabariin tarilgiigi ugtaka josotoibdi.

Manaida maşiinanuudaa zasaka ilangajaa traagtornuudaa zasaka jabadal muu baina. Maşiina traagtoriin staancanuudiin traagtoriin paarka bol daiçalkiin beledkelees jikeken kolo baikoi Juundaba? Uçarni bol mastrskonuudni zaigul loodoriinuudai tyseg bolson niudargaçuud ba caganaitan kolboo ba busaç koro syidkel kiike karşa etegeediin kajadasaar burtaglagdasan baina. Mastirskoinuudta kedelmerini muugaar emkidesen, kedelmeriin caganiigi gaka jabadal, temer, bod, aan tuulgan g. m. juu keseg eedesen byriigi gargaçadiin koinoos m şalgalta togtoogdoson baina. Içanartaigi medeke deerees fiin kakalalgada ali bolko

[illegible]

Kolkoozçod—gabşagaiçuudiin kizaariin cuglaanii zygees Zyyn Sibiiriin byke kolkoozçod ba ɵmçiin azaltanda kandaka biçeg

(Kojordoki niuuriin yrgelzelel)

…l traagtoruudiigi gargakiin …bykii kemzee abka baina. …de;, bide kolkoozçodiin ydaar …diin urida jike kariuucalga- …edɵlmɵri bolno şuu. MTS-iin …edoor damzuulza zasabariiin …aniigi tyrgedkekiin tula …kemzee abka, MTS-diigi kor- …yidkegçedees ceberleke, ma- …uudiigi remoontoos cagcoo- …gakiin koinoos kolkooziin …arin kinamza tabika, zasaba- …çanarni tyynii tarilgiin kɵ- …riiin yjede masterskoidaa …iigi guika ygeigeer, çanarni …ç zeme ygei baikaar, zasaba- …in koinoos şalgalta togtooko …ol bainabdi. Bidener bol sain …toriistanuudiigi şilen abkiin …da oroldolgo gargaka joso- …Manai kolkoozuudta loodorii- …medeze baigaad, traagtoriis- …diin kyyrsede ilgeeke muukai …ruud garadag ygei—juu? …toriistanariin kyyrsede kynii- …milko bolkedoo, ene keregte …manai kereg geeçe geze oil- …ygei, saatuuldag uçaruud manai kolkoozuudta kobor bainuu? Maşiina Traagtoriin staancanuud bol manai daigaar abasan jum. Tedener bol bideniigi dunda çadaltanii baidalda oroko jabadalda tusalasan ba tedenii tusalamzaar bidener bol şuud tyrgeer ɵɵriingɵɵ azaliigi emkidke ba bykezyylke bainabdi. Tiimeeseni, MTS-dtee josotoi tusalamza yzyylze, MTS-iin dergedeki ulas tɵriin keltesiigi toiron kyçee negeden zagsajaa.

Kolkooziin karin şalgalta doro tɵmeriin darkanii kyyznicenyydiigi abka josotoi. Tarika cagiin bolkodo anzasad belen bişe, bornoinuud şyde ygei baigaa bol juu bolkob? Ali tarilgiin talmaida garaad kakalza jabatar anzasanii kyrze unagdaa. Tiigee bol tariaanii gazariin azalalgiigi udaaşaruulka, çanariigi muudkaza, cagiigini alduulaza urgacaas muu yrzel kuriaagdakani damzag ygei.

Traagtartala adli anzasan, bornoi, tarika maşiinanuud kangacan zagsaagdasan baika josotoi!

Moridoo ondoogoor azallaka

…nai kizaarta şiidkekii çanar- …dkeke kycen morin bolno. …er tyynii tukai ker sanaagaa …o, ker zerge bidener tyyniigi …iin kangadaad bainabiibdi …oigoo baira baidaliigi ka- …yzegtiin, tiikedee tende ni- …emki ygei baidal karakata. …igi bidener muugaar cegne- …mugaar tyyniigi azalladag …bdi, tiime bolkolo bide ɵɵsɵ- …ɵe zaidalaad baisan modonii …siigi otolono geeşibdi. Kol- …mori ygeigeer kolkooz bişe …Çadal saintai mori ygeigeer …in tɵsɵbiigi gyicedkeze ça- …ygeibdi.

…ilgiin bolzor agronoomiin …aliin çukalaas çukala negen …emzee bolno. Manai Zyyn …ide tarika bolzor onco çuka- …artai baina. Erte taribal ta- …aa kyldeel ygei abaza, urga- …yzeliigi sanaar kuriaagdana. …e moridnai salkinaas naiga- …bakaar çinee ygei bolson ker- …sulidasanii erkeer kemzeete …moo dyyrgeze çadaka çinee …bolson bolbol jaaza bo zor …oo tarilgiin tɵsɵbiigi dyyrge- …lkob? Nɵkɵd kolkoozçod-a, …doo kandaka jabadalaa ku- …ka keregtei! Kubilgakadaa …iike josotoib? Namiin Tɵb …eediin ba Aradiin Komisaar- …n Zɵblɵliin duradkasan josoor …doo muu sainaarni ilgaza, çi- …uutai moridoo sain kooldo …ka kɵdɵlmɵriiin urda bykii …doo amaruulka keregtei. Mo- …orioondo emkitei azallalga katuugaar togtooko, tendees keregyi elemeentenyydiigi kɵɵzɵ mor dtoo ezegyi kandaka jabadaliigi ketedee ygei bolgoko. Moridoo brigaadanuudta ba tus kolkoozçodto bekileze mori karagçadta (kooniuukta) erkim sain udaarniguudiigi tomiloko „Moriçon bol traagtari stadala adli mɵnɵɵ kolkooz dotor ton kɵndɵtei ba kariuucalgatai tuşaal bolno. Kenii garta kolkooziin morin bainab, tyynii garta tanai tariaanai talmain urgaciin yrzel ba tanai olzo baina" geze Byke Kolbootiin kolkoozçod-udaarniguudiin cuglaan maşa zɵb kelene. Gazariin kɵdɵlmɵriiin kool tasalaza kadagalaka josotoi.

Morin tukai kelceze baisan yjede nege çukala kereg tukai sanaka josotoi. Bide bol kapitaliistanuudiin kyrieelelge dotor orşoko ba şine baidal baiguulza baisan baidalnai bol, bidende ceregiin dobtololgoor oroko sanaliigi negeç minyyt in cagaa martuulka ygei şuu. Kriizisees garaka araka arga bidereze imperialiistanuud bol dainii jabadalda bii çadalaaraa beledkeke zuuraa soveed ulastai daigaar tulalcakiigi beledkeze baina. Manai kizaar bol, mɵnɵɵ yjede bodoto cereg kiize baisan Zyyn zygiin ulasuudtai zergeleze suukani kendeç ile. Bide bol ɵɵriingɵɵ kile arçalaka ba ilaltaiaa kamagaalaka jabadalda kezeedee belen baika josotoibdi. Enyyn deerees, sain morin cereg ygeigeer arag jasan moritoi baiza jaagaad arçalagçad baiza çadaka beleibdi.

…elziin brigaada zɵʙɵɵr emkidkelge bol …ɵlmɵriiin zarçam çangadkaza, ezegyi …daliigi usadkaza kolkoozçodiin olzo Jikedkekiin yndesen bolno

…bykii kemzeenyydiin amzal- …dyyrgegdeke jabadalni eze- …adaliigi ali bykii yzegde- …usadkagdasan yiledberiiin …aigi deeşelyylkeer tabigda- …zarta labtai baidaliigi bo- …kɵdɵlmɵriiin dyrişeleer ba- …asan baina. Ezegyi jabada- …sadkaka, yiledberiiin byteе- …çanariigi deeşelyylke geze …edee tyryyçiin ondo yrgel- …yiledberiiin brigaada tukai …aka josotoi.

…aada bol kododoo bekileg- …kynyydtei baika josotoi. …daga maşiinanuud, tonog …rid be kilegdeze, tedeniigee …kariuucana. Brigaadada ke- …zar tasalan ɵgtɵzɵ, tyyniigi …adı azallaza ɵtɵgzyylke, tyyn …e tariza urgaciingaa yrzeliigi …na. Brigaada bol kabariin …igi ker tyrgen ba sainaar ɵn- …ɵb, tarisan tariaagaa ker …azallan karanab, kuriaalgiigi …tyrgen dyyrgeze oroosonii …eke jabadalaas arçalaza ça- …—tyynii zişeegeer ene bri- …n geşyyn kolkoozçodiin ol- …eşelene. Ene zilde erkebişe …josoor selgyylen tarika josodo …boroot) oroko ton çukaliin …kemzee jabuulkatai zerge …dada tus tarilgiin talmaigi …ylen tarilgiin yjiin syyl kyr- …bekilegdene. Ene kemzeenii …brigaadiin ɵɵriingɵɵ kɵdɵlmɵ- …yre karaka jabadaliin kyse- …ulam deeşelyylke josotoi …tyynii kɵdɵlmɵriiin edebki ba …eliigi yrgekeni ile bişuu.

…kɵd—a. kɵdɵlmɵriigi zɵbɵɵr …dkeke ba brigaadiigi sainaar …koko kereg bol ekeneriin ky- …kolkooz dotoroo dyyren aça- …çadamaar tedeneriin geriin …ɵlmɵriɵɵs çɵlɵɵlɵzɵ tariaani …ka, maliin ɵskɵbɵridɵ şu- …il azal geke metɵdɵ jabakaar …baidal dyyren olgosonoos bolno geze sanaka josotoi.

Kolkooz dotooro brigadiir bol dakunlan jabagça mɵn. Ene tuşaalda şalgaramaal sain kynyydiigi, erkim udaarnig—kolkoozçoodiigi tomiloko zuuraa brigadiriin tuşaalda niudargan bujuu ali korooson kyn şurgaka ygein koinoos kinaka keregtei.

Yrzeliigi deeşelyylkiin tukai zoriuulagdasan ali bykii kemzeenyydte yrgelziin yiledberiiin brigaada amzalta olgono. Brigaada dotor niudargaçuud ba tedenii sadadiigi ileryylkede kilbar baika ba zişee bolkoor kɵdɵlmɵriiin zarçam togtookodoo kɵngɵn boiko şuu. Ene asuudal kolkooziin kɵdɵlmɵriigi saizaruulkiin yndesen asuudal bolood baina. Ynendeeç bolkodoo kerbee zoliborogçod, loodorinuud ba kobdoguud ynekeeree kɵdɵlmɵrilɵsɵn kolkoozçodiigi şimen kɵkɵzɵ baika boibol, kerbee kɵdɵlmɵriin zarçam muu baibal (iime baidaluud manai gaşuudalda olon yzegdedeg) kolkoozçodiigi çanga çadaltai azal kiigçed bolgoko jaagaad boiko belei. Kolkoozuud ba brigaadanuudta kɵdɵlmɵriin tɵmɵr zarçam, kɵdɵlmɵriçɵdiin faabrig zavood deere togtoosondolo adliaar, nebteryylee ygei cagta jike amzaltanuudtai bolson geze keleşe ygei ba keleze bolkoç ygei baina. Faabrig zavoodiin gazaruudta zoliborogçodiigi kɵdɵlmɵriçɵn bişede toolodogto adli kolkooziin yiledberide zoliborogçod kolkoozçon bişe bolno. Zoliborogço bol yiledberiiin daisan. Tedeniigi argadaza bidende cag geeke kereg ygei.

Kolkoozuudta zoliborogçodtoi temeceke tukai arteeliin dyrimde (ystaavta) nemesen zyiliigi batalsan zasagiin gazariin togtooliigi bide saişaaza tere zyiliigi çangadaa dyyrgeze baikiin koinoos kinaaka bejenyydee ujalgalnamdi. Zoliborogçodto ba loodorinuudta bolon tereçelen niitiin socialiis zɵɵriigi kulagailan byrelgekiin turşal kiigçedte şuud dai sonoskonobdi.

Socialiis zɵɵriigi niydenii cecegii mɵtɵɵr kamagaalka.

Socialiis zɵɵri bol oiroo kyrteşe ygei nanuin şuu. Tere bol manai josonii yndesen tulguuri mɵn, Tiime tula niitiin zɵɵriigi ygei kiikiigi oroldogçodiigi zɵblɵltɵ kuuli bol buudan alakii kyrtele gamgyi keseene. Azalçan niite kolkoozçodiigi tonoko jabadaliigi emkidkesen udaridagçad angiiin daisad niudargaçuud goltoi baina. Niitiin zɵɵriigi ygei kiike keregiin ynente tusalagçadni azaliin emkidkel ygei, byridkel ygei, şalgalta ygei, kariuucalga ygei baidalnuud bolzo ɵgɵnɵ. Byridkel ba şalgan kinaka joso ygei baisanii erkeer tariaa cokiko gazaraas tariaanii yrigdel boldog uçaruud baga bişe şuu. Byridkel ygei baisanaas niudargaçuud bol bykeli terge aşaza garsan aadla kagas tergiigi elievaatorto acaraza askaad caanakiigi kudaldadag uçaruud baga bişe baisan şuu. Basa ondoo gurim gekede kolkoozçon muugaar kɵdɵlmɵrilɵsɵn bişe gazariin azalalgiigi sainaar kiisen, bolboç cokikodoo byridkel ygei kɵdɵlmɵrilɵsɵnii erkeer yrilte bolzo, syylde byridken ileryylke azalta ɵdɵriin kubaariiin olzo ton baga baidag gazar bii. Uçarni bol niudargan oroosiigi kulagailan yrize yrigdesenees bolno.

Nɵkɵd kolkoozço-aa! byridkeliigi nariaar emkidkeze, socialiis zɵɵriigi kamagaalka manai yyrge bolno şuu.

Leeninii socialiis mɵriicɵɵnii tugiigi deere ɵrgɵkɵ

Socialiis mɵriicɵɵ ba udaarniglalga tukai oncolozo keleke çukala baina.

XVI dugaar namiin jike kural deere socialiis mɵriicɵɵnii gaikamçagni junba gebel tere bol azal kiilgiigi kɵndiin joso, aldar culiin ba baatarlig zergiin kereg bolgobo", tere bol azal kiilgiigi kynii jamaraar yzeke yzeliigi yndeseerni kubilgaba geze nɵk. Staalin kelsen belei. Tere bol socialiis mɵriicɵɵnii sovkooz ba kolkoozuudta nebtereze ekilze baisaniigi tiikede saişaan temdeglesen belei. Tere cagaas koişoboiro zuurin cag ɵngɵrsɵn mɵtɵ baina. Bide jaaç ygei uragşaa dabkilai, socialiis mɵriicɵɵ ba udaarniglalga olon niite kolkoozçod ɵrgɵnɵɵr kabaadadag bolzoi.

Socialiis mɵriicɵɵnii dolgin zilees zilde kɵgzɵzɵi. Zyyn Sibiiriin kolkoozuudta mingaadaar udaarniguud mɵnɵɵç bii kolood baina. Tedener bol arbaad mingaadaar bii boko josotoi. Tus udaarniguudaas udaarnig zvenoonuudta, udaarnig brigaadanuudta, udaarnig kolkoozuudta şilzen oroko cag bolbo. Byke Kolbootiin kolkoozço-udaarniguudiin negedygeer cuglaanii Byke Kolbootiin tariaanii urgaciin, sain yrzeliin tɵlɵɵ socialiis mɵriicɵɵ respyybligyyd, kizaaruud, mozonuud, rajoonuud MTS, sovkoozuudta ba kolkoozuudta jabuulkiigi tunkaglasan uriaagjigi bidener jikedee bajasan kylieenebdi. Bidener ɵɵsɵdiingɵɵ kojordugaar tabanziliin tyryyşiin kabariin udaarniguudta, erkim kɵdɵlmɵriiin udaarniguudta, sain yrzeliin udaarniguudta sonoskonobdi.

Gabşagai-kolkoozçon gesen ygiin udkada byke kolbootiin kuralda suugçadiin zygees nemesen nemeltiigi sedkelee ilangajaa kanaza kylieen abanamdi. Ynekeereeç, ganca ɵɵrɵɵ ynen zyrkenees kɵdɵlmɵrilkɵ odoo yjede baga. Keden arbaad kyrçeneringee ɵɵrɵ meteerçini gabşagaigaar kɵdɵlmɵrilkɵ bolkiigi çarmaika cag boloo. „Gancala, kolkoozçon bol ɵɵrɵɵ ynen şudarguu kɵdɵlmɵrilzɵ, ɵɵriigɵɵ toirood baigçadiigi basala ynen şudarguugaar kɵdɵlmɵrildɵg bolkodoo abiaa ygei kamag byke buzagainuudiigi ka'işa kereg karaza bail ygei korlogçod, niudargaçuud, kulagaiçad ba koroto sedkeleer ɵdɵr geegçediigi kair nair ygei ileşeryylen, edeniigee esergyycyylen busad ynen şudarguu kolkoozçodiigi boskozo çadabal-gancala tiigebel tere bol gabşagain kyndete nere abça jabaka erketei bolko, Gancala tiigebel amzalta gyicedkeke ba gancala tiigebel kolkoozçonii azalani demii kocoroko ygei azai".

Socialiis mɵriicɵɵ delgeryylke jabadalda manai zaluuçuud ba ilangajaa komsomoolçuudaas jike yyrge kylieenemdi.

Çanar, agroteeknike, sain ba togtuuritai urgaciin tɵlɵɵ temeceke temecel bol socialiis mɵriicɵɵnii yndese bolgogdon tabigdaka josotoi „Tarilgiigi beledkeke ba ɵngɵrgɵkɵ jabadaliin gol zyileni bolbol kɵdɵlmɵriingɵɵ çanar saizaruulkiin tɵlɵɵ temeceke temecel mɵn. Tarilgiin yjede sainaar kɵdɵlmɵrilɵsɵɵs sain urgaca garka enyyniigi nɵkɵd, sanaza jabagtii" geze gabşagai-kolkoozçodiin kizaariin kuralda kandasan biçegtee Namiin Kizaariin Komiteediin negedygeer sekretaar nɵk. Leonov ton zɵb kelesen baisan. Sain urgaciin tɵlɵɵ temeceke gedeg juub?

Ene bol gazaraa zɵbɵɵr azallan kereglekе, selgyylen tarilga kiike, eldeb koroto ɵbɵsɵ ermɵsɵntei temeceke gesen jabadal mɵn. Cag bolzor dotoroni, sainaar zabsar ygeigeer gazaraa kagalaka, tarilgaa togtomol bolzoroosoni bogonikon kugacaada gyicedkekiin tɵlɵɵ temeceke, yrisee noormooroni tarika, ceberlegdesen ba koroor ugaasan yriseer tarika, tarilgaa kargalzaza baika, gazaraa ɵtɵgzyylke keregtei. Maşiina ba traagtarnuudaa zɵbɵɵr kereglekе, kɵdɵɵnii aza akuida koro kiigçe korkoi şumuultai temeceke keregtei.

Ene bygediigi gyicedkeed baikadaa-ene tiimeç berke juma bişe-bidener bol nɵk. Staalinii kelesen meteer „idee kooliingoo zyilyydiigi kojor, gurba dakin jikedkekebdi. Ene bol byke kolkoozçodiigi kolkooziin tariaalangiin çanga çadaltai azalçad bolgokodo dutuu ygei uçar mɵn" Bidenii ɵmɵnɵ asuudal iimeer tabigdaad baina! Iimees, kolkoozçod byken bol zişee karuulmaar gabşagai bolko ba leeninii socialiis mɵriicɵɵnii tug doro jabaza, şine şine amzaltanuudiigi gyicedkeke josotoi.

Ulasiin ɵmɵnɵdeki ɵɵsɵdiingɵɵ ujalganuudiigi ʙolzortoni ʙyrin dyyrgekeʙdi.

Ulaşiingaa ɵmɵnɵ gyicedkeke ujalganuudaa bolzor dotoroni, byrimɵsɵn gyicedkekiin tula, bidener bol odoo jikeeken kɵdɵlmɵri jabuulka josotoi bolood bainamdi. Zasagiin gazar, nam kojor bolbol manai aza akuigi ulam caaşani debşyylkede kyçete zɵbseg bidende olgoson baina. Kolkoozuud ba ɵmçiin ailuudaas ulastaa tariaa ujalgaçalan tuşaakiin tukai zasagiin gazar ba namiin TK kojoriin togtooliin tukai bide jariidanamdi.

Ene kuuliin udka çanarani kolkoozçon byride ton ile gegtaar byriees tariaa tuşaaka katuu noormo ertees togtoogdoson ba kabariin tarilga kiike tɵsɵb ertees medeeze baina. Keçeneen tariaa jamar bolzoruudta ulastaa tuşaaka kolkooz ba ɵmçɵten byken odoo medene. Ene bolbol urgaca deeşelyylke ɵrgɵn arga çadal bidende olgoko baina. Kolkooziin tarilgaa sainaar kiiseni tyynii gazaraa sainaar eldesenii gurza gainuudiin baga bolsonii, tariaanii tyrgen ba sainaar kuriaagdasan ba cokigdosonii, katuu ujalganuudaa kolkooziin tyrgen gyicedkesenii zergeer ilyy jike tariaa kolkooziin medelde ba kolkoozçodiin kubiin kereglelde yldeke baina.

Niudarganii kakuulida orozo, yriseniigee zaş cugluulaa ygei kolkoozçod bol tariaa ygei yldeke, tede kozom ɵɵsɵdiigɵɵ zemelene biize geze ertees medyylnemdi. Tede bol keçeneenç tarilga kiisen bol, kabaraas absan daaltiingaa josoor ulastaa tariaa tuşaaka josotoi bolko. Tarilgaa dutuu kiibel ulas kyngelelte kiike biize geze tedenii naidakani demii. Bidener bol ene keregte jamarç sularalta kiike ygeigi zasagiin gazar ba nam kojoroos ermelzenemdi.

Ulasiingaa ɵmɵnɵ gyicedkeke ujalganuudaa bolzortoni ba byrimɵsɵn gyicedkejaa geze kolkooziingoo ba bolşoviig ygee kelenemdi.

Kabariin tarilgiin amzaltiin tɵlɵɵ bidenii temeceke temeceliigi udaridaka udaridalgaa saizaruulkiigi kizaariin gazariin ypravleeni ba tyynii alban gazaruud, traagtariin tɵɵyd—Kizaariin emki baiguulganuud ba MTS nuudiin direegcenyydees erinebdi. Kolkoozuudta cag cagta jabaka, tedenii kɵdɵlmɵriigi şinzelen medeke, dutuunuudiigi bairadani darui zasaka jabadalda tusalalcaza manai aza akuigi saizaruulka keregtei. Zɵbɵɵr ba cag bolzor dotoroni tɵsɵbyydiigi ilgekiigi, azaliin emkidkeliin tukai zaabari ɵkiigi, zarim kolkoozuud ba aimaguudiin kiisen alduu busadiin kiikiigi ertees çarakiigi, sain kɵdɵlmɵrliin zişeenyydtei tanilcuulkiigi ba ɵɵsɵdiingɵɵ bejeer amidui udaridalga ɵkiigi bidener bol kabariin tarilgiigi ceke udaridaka kizaariin emkinyydees kylieenemdi.

Manai mal azaliigi zişee bolkoor azal bolgojaa.

Manai Zyyn—Sibiir kizagaar bol tomokon mal azaltai kizagaar mɵn. Gebeç biden bol kolkooziin malda sanalaa gyiced tabina juu? Bide gabşagaiçuud bol manai mal azaliigi zişee bolkoor azal bolgoko geze temecesen ba odooç temecene juubdi?

Ene talaar bidende ton jike tasaldal bii geze keleke keregtei. Niudargaçuudiin kutaganaas keden zuu ba mingaad tolgoi maluud ykene mɵn dutuu ygei ezegyi deerees yken'. Biden manii tovaariin feermenyydte zuram josiigi josoçolon tabikiin koinoos oroko josotoibdi, enyyn ygeigeer biden bol olzojoo nemeene bişe, karim gancakan geenebdi. Tavaariin feermiigi bekizyylke, kolkoozçod byken ɵɵsɵdiingɵɵ kereg'elde nege yniee ba zize maluudtai baikiigi oroldoko—manai zorilgo mɵn.

Mal azaliigi debzyylke keregte Buriaad—Mongoliin kolkoozuudta tuskai yyrge kabaadana. Biden bol tedenees, socialiis baiguulgiin çukala salbarida ton ilyygeer sanalaa tabikiigi erinebdi.

Θmçiin azaltanii tarilgiin tɵsɵbiigi gyicedkeke jabadalda tusalakabdi

Nɵkɵd kolkoozçod da! Sanalaa kanduulkiigi erike negen asuuldal baina. Ene asuudal bol ɵmçiin azaltan tukai. Kolkoozuudta bol kɵdɵlmɵri kiize çadaka ygeiçyyd dura ygeiçuud oroo ygei baina. ɵçiin azaltan bol—ede bol kelceelte ygei, manii sanaliigi kanduulka kereg ygei geze ɵmçiin azaltan tukai bidende kaa jaa gazaruudta kaişa kereg jabadaluud uçarsan baika, Nɵkɵd, ene alduutai jabadal mɵn, Θmçiin bol ɵglɵɵ ɵdɵriin kolkoozçod mɵn. Bide bol ɵmçɵtɵntei tedeniigi kabariin tarilgiin tɵsɵbiigi gyiçedkeke temecelde kanduulka meteer ɵdɵr byri kɵdɵlmɵri jabuulka josotoi. ɵmçɵtɵnii dunda tarilgada beledkel ton sula jabaza baisanda bide kaişa kereg kandaza çadaka ygei şuu. Manai zorilgo bol ɵmçɵtɵndɵ zaabariaar tuslaka, tedentei nɵkɵriin karilcaatai baika, kezeedee keregtei bolkodoni maş ina, çireke kyceer tuslamza yzyylze ɵmçɵtɵn bol tarilgiin tɵsɵbiigi ba ulasiin urida abasan ujalgiigi gyicedkeke byke jabuulganuudiigi kiike josotoi şuu.

Bide bol gancakan iigebel socaliis mɵriicɵɵnii yndesen joso bolko—jɵrɵnkii deere deeşelyylka jabadaliigi tuilaka, tyryyn gancakan zarim kolkoozuud, rajoonuud jabaka bişe, karin byke kizaar bol erkim jabakiigi tuilakiigi gycedkeze çadakabdi.

Manai kizagaar bol byke kolboonii kolkoozçod—gabşagaiçuudiin kuraliin sonoskoson mɵriicɵɵdɵ tyryyn jabagça baika josotoi. Enyynii tuilakiin tula bidende bygede bii. Gagcakan bidenii dura, oroldolgo keregtei, bolşoviigiin cukarişa ygei baidal keregtei baina.

Komuniis nam ba nɵk. Staalin tyryytei tyynii TK-gi ulam nigtaar toiron negedejaa, Namiin yyryydiigi toiron negedeze, namiin Kizagaariin komiteediin ba Kizagaariin gyicedkomiin şalgagdasan udaridalgaar karda kataan orozo kojor dugaar taban ziliin ankadugaar kabariin tɵsɵbiigi byteemzeteigeer gyicedkekiin tɵlɵɵ kolkooziin josoor temecekebdi, Biden ilakabdi!

Zyyn—Sibiiri kizagaariin kolkoozçod—gabşagaiçuudiin ankadugaar kural.

Irkyy, 1933 onii apreeli 5.

Unşalgiin baişanii kɵdɵlmɵriigi kabariin tarilgada kanduulka.

1933 onii kabariin tarilgiin, oroonii ba tɵl abka kampaaninuudiigi ulas tɵriin gegeereliin kɵdɵlmɵriɵɵr kangaka jabadal bol aguu jike ulas tɵriin ba aza akuin udka çanartai kereg mɵn. Odoo ɵdɵr tolilogdoson tarilgiin, oroonii ba tɵl abka kampaaninuudiigi ulas tɵriin gegeereliin kɵdɵlmɵriɵɵr kangakiin tukai BK(b) Namiin Burmozkomiin togtool bolbol, ene kabariin kɵdɵɵnii aza akuin kampaaniiin yjede ulas tɵriin gegeereliin kɵdɵlmɵriiigi delgeryylen erkilke jabadalda yndesen zaabari bolno.

Unşalgiin baişanguud, ulaan bulamuud, nomiin sanguud, socialiis sojoliin geryyd g, zergiin ulas tɵriin gegeereliin kɵdɵlmɵri erkilke gazaruudiin kɵdɵlmɵri bol kabariin kɵdɵɵnii aza akuin kampaaninuudiigi kangakaar şinedken baiguulagdaa ygei baina. Ulas tɵriin gegeereliin kɵdɵlmɵriçɵd bol bol ɵɵsɵdiingɵɵ kɵdɵlmɵriɵɵs busa kɵdɵlmɵridɵ keden sariin kugacaada kereglegdeze, tedeni ceke kɵdɵlmɵri maşa jikeer tasaldana.

Odoo kojordugaar tabanziliin tyryyşiin ziliin kabariin tarilgada beledkeke ba tyyniigi ɵngɵrgɵkɵ yjede aimagiin gyicedkeke komiteeduud, tedenii gegeereliin tasaguud, somonii nam-zɵblɵliin emkinyyd bolbol kɵdɵlmɵriiin çanariigi saizaruulka jabadalda sanal bodoloo çukalaçalan tabiza, unşalgiin baişanguud, ulaan bulamuud, nomiin sanguud ba Busadiin kɵdɵlmɵriiin tɵbiigi kolkooziin brigaadada şilzyylen darui şinedken baiguulka ujalgatai.

Urgaca deeşelyylke oroonii ba tɵl abka kampaaninuudiigi amzaltataigaar gyicedkeke jabadalda agroteeknikiin kemzee jabuulganuudiigi kereglel jike udka çanartai. Iimees agroteeknikiin dɵkɵrigyydiin kɵdɵlmɵriigi saizaruulan tabika, agroteeknikiin erdemiigi surtalcaka caguud ba ɵdɵryydiigi togtookiin tukai Burmozkomiin tobçoonii togtooliigi bodoto kereg deere ton daruikanaa gyicedkekii gi unşalgiin baişan ba ulaan bulamuud çukalaçalka josotoi. Ene kɵdɵlmɵridɵ nutigiin agronoomuud, zooteeknigyyd, bagşinar ba busa beledkeltei kɵdɵlmɵriçɵdiigi ɵrgɵnɵɵr elsyylke keregtei.

BK(b) Namiin TK ba TKK iin janvaariin kamtarsan pleenymiin togtooluud, „kɵdɵɵ toskondoki kɵdɵlmɵriiin tukai" ba gabşagai kolkoozçonii byke kolbootiin kural deere nɵk. Staalinii kelesen ygeer zaagdasan zaabarinuud ba gabşagai kolkoozçodiin kuraliin togtooluudiigi erkim zergeer bejelyylke tarilgiin, oroonii ba tɵl abalgiin kampaaninuudiigi ulas tɵriin ba gegeereliin kɵdɵlmɵriɵɵr erkim zergeer kangaka jabadalda unşalgiin geryyd, ulaan bulamuud ba ulas tɵriin gegeereliin tus kɵdɵlmɵriçɵdiin koorondo socialiis mɵriicɵɵ erkilke zailaşa ygei çukala. Naimiin Aikomuud ba yyryyd aimagiin ba somonii zɵblɵliin alban gazaruud bolbol ene mɵriicɵɵ emkidkekiin tukai zokiko kemzeenyydiigi, abaad gyicedkelyydiigi cag cagta şalgaza baika josotoi.

Kɵdɵɵ toskonii komsomooliin emki baiguulganuud bolbol ulas tɵriin gegeereliin kɵdɵlmɵriigi tarilgiin, oroonii ba tɵl abalgiin kanpaaninuud tɵɵşe ergiyylen şinedken baiguulka, ene keregte unşalgiin baişanguud ba ulaan bulamuudiin koorondo socialiis mɵriicɵɵ emkidkeke jabadaluudta idebkitei kabaadalcaka josotoi. Komsomooliin aimagiin komiteeduud bolbol kabariin kampaaninuudiin yjede komsomooliin yyryydiin şugamaar erkilegdeke ba unşalgiin geryyd, ulaan bulamuudta tusalalcaka kemzeenyydee darui tomilon zokioozo, yyryydtee ilgeke ujalgatai.

Odoo yjede ulas tɵriin gegeereliin kɵdɵlmɵridɵ saad bolzo baisan nege zyil bolbol unşalgiin baişanguud, nomiin sanguudiigi daagçadiigi ɵɵsɵdiini kɵdɵlmɵriɵɵs tasalaza, busa kɵdɵlmɵridɵ jabuuldag uçaruudiigi ogtolon zogsoozo, unşalgiin baişanguudiigi angiiin talaar şilgarsan, çadal baritai kɵdɵlmɵriçɵdtei bolgoko zailaşa ygei çukala.

Kabariin kɵdɵɵnii aza akuin kampaaniiin yjede ulas tɵriin gegeereliin kɵdɵlmɵriigi delgereer erkilkiin tukai BK(b) Namiin Burmozkomiin tobçoonii togtool bejelyylkiin tɵlɵɵ byke namiin emki baiguulganuud, zɵblɵliin ba gegeereliin alban gazaruud bolşoviigiin josoor gabşagaiçalan oroko josotoi.

Тип. Издательства Б.-М. „Правда" и „Унэн" № [illegible]